

Літературно-мистецька сторінка

Мільярд життєвостей із поетичної віжності

Роман ДУБРОВСЬКИЙ, кандидат філологічних наук

Коли зливаються воедино натхнення і майстерність, тоді народжується шедевр. Саме ці дві стихії присутні у книзі Анатолія Янкова «Життєве. Вічне й миттєве...». Перша стихія бурхлива, мов той водограй, швидка, мов спалах блискавки, а ще... а ще по-молодецькому нестримна. Читаєш вірші — і наче бачиш автора — юнака, котрий щодня пізнає такий цікавий і водночас такий загадковий світ. Здається, він ладен піти у тисячі напрямків одночасно, аби якнайшвидше вгамувати свою жагу до знань. Аж раптом знаходиш «Візьму перо та в горно-піч, / Звогнем і словом віч-на-ніч...» і розумієш, що десь погоня за невловимою миттю закінчується, що мить проростає у Вічність, що перед тобою, читачу, постає життя — чиєсь особисте і цілого народу... Так ось же він — художній задум Майстра. Це ж бо і є ота друга стихія — вишукана, повільна. Її виток — це й наш із вами первень. Поезія Анатолія Янкова напрочуд історіософська. У ній кожна деталь наповнена магічно-символічним змістом. У ній немає дрібниць, бо ж із малого народжується велике, у найменшому вчинку проявляється наша духовність. Не можна не звернути увагу на лексичне багатство віршів, які увійшли до збірки. Досконале володіння словником власної мови доповнюється вдалими «вкрапленнями» іншомовних елементів. Це й не дивно, адже автор — справжній поліглот. От і ста-

ють його вірші інтертекстуальними, полікультурними, навіть інтермедіальними! Натхнення й досвід знову сплелись воедино... Часто рядки звучать так просто і так глибоко! Чого вартує лише антитеза «модерн-хати і ретро-душі» або прозополейно-метафорично-асонансно-алітераційно-філософське «час чвалає на волах»! А скільки тут синонімізмів! Кожен знайшов своє місце, кожен стилістично виправданий та виразний! Часта в поезіях збірки зустрічаємо окремі «штришки», фрагменти, з яких самі вимальовуємо цілісну панорамну картину. Здається, та і є оті миті, що невпинно формують Вічність. Гортаючи сторінки книги «Життєве. Вічне й миттєве...», відчуваш потужний вплив фольклорної традиції на формування ідіостилю автора, а ще — справжній антеїзм, синівську любов і тяжіння до рідної землі, де «Марків млин, місток і став / І човен не дірваний».

Минуле і прийдешнє, земне і небесне сплелись в енергетично потужному поетичному вінку поезії Анатолія Янкова. Збірка наділена особливою синергією, адже кожен, хто її прочитає, отримає благословення Словом, а воно, як відомо, було на початку віків.

Анатолій ЯНКОВ

Люблю так радості життєві —
Вони — струмочки швидкоплинні,
Такі недовгі та миттєві...
Не будуть потім — тільки нині.

Над полем жайвір — соло літа.
Його так чутно у зеніті...
Аж кров нуртує розігріта,
Як вітер десь у верхов'їтті.

Січуть холодні краплі... Осінь...
Насупивсь бір і сад посивів...
Та серце спокою не просить:
Іду між люди, в гомін, в ниви....

Минають радості життєві —
Таки недовгі — лиш миттєві.

МАМІ

Рвучись у світ, я кволий видав крик,
Всмоктав молочний запах чорнобривців
І під тривожні шуми верб, осик
Посіяв те, що мав, на своїй ниві.

Навчала, мамо, вірність берегти,
Впізнати себе в чужім різногоссі.
Ростуть жита (а там були ж хрести...)
Говорять душі — чутно їх в колосі...

Йдучи по краю осені життя,
Провалля зимних днів не оминаю
І не шукаю в весни вороття —
Радію збіжкою днів і літ врожаю.

Іде життя — комедія і драма...
Де ж те життя, твоя дитина, мамо?

Вітчизна — смуток у життєвій смуті,
Потік сухий на вижатій землі,
Квітучий край, застиглий на розпутті,
Новий бутон на в'ялому стеблі.

Вітчизна — воля й слово Отчешашу,
Розкутий дух, що був у ланцюгах.
Мою Вітчизну, Батьківщину нашу
Здобули важко — на сльозах, кістках.

Вітчизна — доля з витоків батьківських,
Терпіння і покірність до пори,
Надійна сила вправних рук синівських,
Пташиний спів і щебет дівтори.

Не гасне сонце. Світають в небі зорі...
Люблю Вітчизну в радості і в горі.

Несу я свічку до ікони
В святому храмі у столиці.
Запам'ятай би це до кону!
А вкруг обличчя, лики, лиця...

Ясні, веселі, гордовиті,
Сумні, похмурі, невпізнанні.
На тлі вогню в затишній хаті —
Святого очі неблаганні!

У душу, в темінь проникають,
Без свічки бачать і незриме,
Де іскри совісті літають
Й бажання жити незбориме.

Там спалах щедрості й довіри,
Надії ватра чи жарина,
Нікчемні вугляки зневіри —
Усе там є, бо я — людина.

Погасла свічка. Вмерла димом...
Тьмяніє холодно ікона.
Земне життя — то завжди диво:
В землі — коріння, в небі — крона.

БОЛИТЬ

Нова воля, Герб і Стяг.
Знов виток, чи, мо', зигзаг?
Влада наша? Ніби так.
Затанцюємо гопак.

Шаровари, рушники...
Шаблі, піки, козаки...
Славим, що було колись.
Ще раз в ради подались.

Засідають у верхах,
Руки тягнуть — вниз по швах.
Що там поле і батіг,
Коли ділиться піріг!

Хто ж впрягатиметься в плуг?
Хто піде косити луг,
Сіять жито чи орать?
А худоба, сіножать?

Хоче знати син і внук,
Чом слова — порожній звук
Стільки літ і поколінь?
«Хай живе!» Тепер — «Амінь!».

То було «Ура, ура!»,
Прапори і мішура...
Зараз — долар, був — купон.
Бізнес — новий гегемон.

Інші гасла — не життя.
Де ж обіцяне пуття?
Засукаймо рукави:
Находилися «на ВИ»!

ОСІННІЙ САД

Стоїть садочок здичавілий
І сизі хмари впереміж,
Маячить голій і змарнілий,
Січе сльота, неначе ніж.

Чорніють змоклі силуети,
Примар мережива сумні,
Немов забуті портрети
В старенькій хаті на стіні.

Стіка по стовбурах водиця,
Змиває плями на корі.
Скоцюрбилась на гілці птиця —
Тут гибнуть ті аж до зорі.

Запав той сад мені у душу —
Весняний, ніжний, молодий...
Даремно серце своє сушу,
Бо кожен з нас був не такий.

Колихав калину в полі вітер,
Хвилював і пестив пишні віти,
Загравав то з листям, то із квітом,
Зізнавався в коханні перед світом.

Вигиналась юнка непокірною:
«Залишайся зі мною — буду вірною!».
Ще сильніше вітер віє знову,
Затіва душевную розмову.

До землі схилилася калина.
У поклоні — вірність лебедина.
Поправляє вітер скромні шати:
«Не мені, видать, тебе кохати.

Доганяю долю я на волі,
А вона — десь у широких полі.
Не візьму твій цвіт я із собою —
Залишайся довіку молодою!».

...І з тих пір калина не старіє,
Не страшні їй зими, сніговії.
Плодом-кров'ю завжди червоніє,
А над нею в полі... вітер віє.

Отам живу, де протікає Іква,
Що живить ґрунт крейдяний, крем'яний.
Вона ласкава, щедра і привітна,
І цілунок справді рятівний.

А та краса, що схована в туманах!
А цнота в сонмах тихих берегів!
Пливе спокійно по прадавніх ранах,
По руслах, вирах нових літ і днів.

Вона — не Темза, не розкішна Сена,
Бо не закута в камінь дорогий.
Вона — на волі! Юна наречена!
Їй до лиця — світанок голубий.

Колись вмивала рани спозаранок,
Поїла спраглих коней козаків,
Дітей купала рідних волинянок
І чула гул мортир, весільний спів.

...Зміліла річка. Помутніли води.
Сплива сміття обманутих надій.
Пішли чужинці і втекли забродили...
У небі свідки — Риби й Водолій.

У древньому місті, де Бона-гора,
Де Скелі Дівочі та річка Іква,
Проходить студентське життя молоде,
Що вічно зелене і завжди цвіте.

Згадаймо, що був тут Тарас молодий,
Жила Українка, Словацький палкий.
Повага і шана великим умам!
Їх гідними бути належить і нам.

Для нас храм науки відкритий завжди.
Хай нас він оцінить за наші труди,
Щоб вміли ми людям творити благодать,
Дітей щоб зуміли зростити і навчати.

По всій Україні є друзі у нас,
Ми різні — єдині, бо так велить час.
Дороги нелегкі — нема вороття!
Чи ж буде щасливим все наше життя?

Вертайтеся часто на рідний поріг,
Де Черча і Замок, де Ірва-потік.
Злітаймося, як птахи, до свого гнізда,
Щоб пам'ять про молодість нашу жила.

Коли буває так, що я себе питаю:
Для чого я тут є? Чи не марную час?
Я бачу ті хати, яких уже немає,
І очі тих людей, котрі пішли від нас.

Вони вбирали світ — і не змогли ввібрати,
Ловили кожен мить, як я тепер ловлю.
Не зміг ніхто із них і я не зможу взнати,
За що любили світ, як я його люблю.

Коли не раз, не два у нетрях сьогодення
Кидає зверху вниз і знизу догори,
Коли душа болить, але ще є натхнення,
Тоді мені найближчі зорі, явори...

Про що вони кричать, творіння мовчазні?
Про те, що час збагнуть нам,
сущим на землі.